Gemeente Borger-Odoorn

4288-2023:512612

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Behandelend ambtenaar: J. Wolters
Afdeling/cluster: P&P
Portefeuillehouder: J. Seton

Registratienummer: 4288-2023:512612

Onderwerp:
Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders Borger-Odoorn 2023

Voorgestelde wijze van afdoening:

Beslispunten:

1. De 'Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders Borger-Odoorn 2023' vast te stellen.

Inleiding
Integriteit is een belangrijk goed in het openbaar bestuur, maar ook lastig om te definiëren. Wat is integriteit of integer gedrag? Het onderwerp grenst al snel aan de ethiek: wat is goed en wat is niet goed? En grenst daarmee ook al snel aan het politieke domein. Verder houdt integriteit vaak verband met het doen en nalaten, oftewel met gedragingen. Daarbij horen vragen als: Mag ik dit wel doen? Mag ik dit geschenk wel aannemen? Moet of mag ik deze informatie delen? Mag ik gebruik maken van deze voorziening? Juist in het openbaar bestuur speelt het voorgaande. Minister Ien Dales zei het in 1992: "Een beetje integer kan niet." Integriteit maakt onderdeel van je zijn en van je handelen. Het is belangrijk dat bestuurders bij al hun handelen hiermee rekening houden.

Het is gewenst en verstandig om aan het begrip integriteit een diepere duiding te geven in de Borger-Odoornse context. Ook omdat de samenleving kritischer is gaan kijken naar het handelen van haar bestuurders. Vertrouwen komt daarbij te voet, maar gaat te paard.

Op grond van de artikelen 41c en 69 Gemeentewet dient de gemeenteraad bovendien een gedragscode integriteit vast te stellen voor de burgemeester en de wethouders. In Borger-Odoorn is voor de burgemeester en de wethouders momenteel geen gedragscode.

Met dit voorstel willen we in deze lacune voorzien en ook inzicht geven aan een ieder over wat we in het openbaar bestuur in Borger-Odoorn bedoelen met integriteit. Als bijlage hebben we de concept gedragscode integriteit burgemeester en wethouders toegevoegd. Daarbij hebben we gebruik gemaakt van de modelcode van de VNG.

De gedragscode omvat de volgende onderdelen:

- Algemene bepalingen;
- Het voorkomen van belangenverstrengeling;
- De omgang met informatie;
- Geschenken, faciliteiten, diensten, excursies, evenementen en andere uitnodigingen;
- Het gebruik van voorzieningen van de gemeente;
- De uitvoering van de gedragscode.

Het staat uw raad vrij bepalingen aan te passen en toe te voegen, met daarbij de opmerking dat een gedragscode geen algemeen verbindend karakter heeft (in de vorm van een wet) en ook niet in strijd mag zijn met de wet. Eerder is er sprake van een zelfbinding door individuele bestuurders die aanvullend is op de wettelijke bepalingen. Een tweede opmerking is dat een gedragscode natuurlijk nooit een vervanging kan zijn van het zelf nadenken en afwegen in bepaalde situaties. In het algemeen geldt als het ware 'bij twijfel niet inhalen'. De code kan echter wel helpen bij het nadenken en afwegen. Dat geldt eveneens voor de als bijlage 2 toegevoegde handreiking integriteit. Een derde opmerking is dat hoe zorgvuldig je ook integriteit omschrijft, codes vaststelt of situaties bedenkt de werkelijkheid niet zwart – wit is. In het menselijk leven is af en toe sprake van grijstinten. Een laatste opmerking is dat bij integriteit elke bestuurder zelf als persoon verantwoordelijk is voor zijn of haar eigen handelen of gedragingen. Dit staat dus los van collegiale verantwoordelijkheid. Hiervoor zijn natuurlijk andere bepalingen.

Is het onderwerp integriteit na het vaststellen door uw raad afgerond? De code kan in de kast en over tien jaar gaan we het weer aanpassen? Nee. Integriteit speelt altijd en overal. De tekst van de code bestaat alleen uit woorden en heeft uiteindelijk vooral als doel voor bestuurders om bewust met integriteitsvragen om te gaan en zich er bewust van te zijn. En bij vragen of onduidelijkheid ook het gesprek aan te gaan.

Beoogd effect
Inzichtelijk maken voor een ieder in Borger-Odoorn op welke wijze de burgemeester en de wethouders in Borger-Odoorn omgaan met het onderwerp integriteit en de individuele gedragingen die hiermee te maken hebben.

Argumenten
1.1 Een gedragscode is wettelijk verplicht
De Gemeentewet bepaalt dat de gemeenteraad een gedragscode dient vast te stellen voor zowel de burgemeester als de wethouders in een gemeente.

1.2 Een gedragscode is wenselijk en verstandig
Bestuurders hebben vaak te maken met gevoelige informatie en veel contacten in de samenleving. Het is daarbij belangrijk dat voor een ieder, en niet in de minste plaats de bestuurders zelf, duidelijk is wat daarbij wel kan en wat niet. Duidelijkheid en openbaarheid zijn zeer belangrijke randvoorwaarden voor integer besturen.

1.3 Een gedragscode biedt de mogelijkheid elkaar aan te spreken
De gemeente is uiteindelijk een politiek-bestuurlijke organisatie waarbij elkaar aanspreken en verantwoording afleggen (bijvoorbeeld van het college aan de gemeenteraad) cruciale onderdelen zijn. De gedragscode is een kader om het bijbehorend debat op een zorgvuldige wijze te kunnen laten plaatsvinden.

1.4 Een gedragscode biedt duidelijkheid aan de inwoners
De gedragscode is openbaar en is voor een ieder zichtbaar op internet. Ook van enkele nieuwe onderdelen in de code (zoals het ontvangen van geschenken) wordt in het

openbaar bijgehouden van wat ermee gebeurt. Sommige onderdelen (zoals het bijhouden van nevenfuncties) worden reeds geregistreerd.

Kanttekeningen
-

Financiën
-

Participatie
-

Communicatie
Na besluitvorming door uw raad zal via de gemeentesecretaris de gedragscode op de gemeentelijke website worden geplaatst. Evenals de nieuwe in de gedragscode genoemde openbare registers.

Uitvoering
Na besluitvorming door de raad zullen we de nieuwe registers aanmaken en vullen.

Wij zijn voornemens om regelmatig, vier maal per jaar, het onderwerp integriteit te behandelen in de collegevergadering. De gedragscode en handreiking vervullen wat ons betreft een ondersteunende of begeleidende rol.

Bijlagen
1. Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders Borger-Odoorn 2023;
2. Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. D.C Rensen	mr. J. Seton